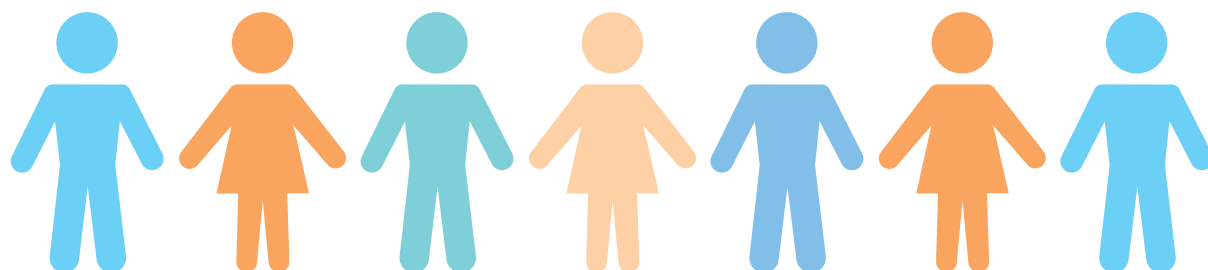

INICJATYWY I PROGRAMY UNII EUROPEJSKIEJ ADRESOWANE DO LUDZI MŁODYCH

SUPLEMENT DLA TRENERÓW

INICJATYWY I PROGRAMY
UNII EUROPEJSKIEJ
ADRESOWANE
DO LUDZI MŁODYCH
SUPLEMENT DLA TRENERÓW

MAGDALENA LENARTOWICZ
MARCIN SKOCZ
AGNIESZKA KRAWCZAK-CHMIELECKA

Komisja Europejska
Przedstawicielstwo Regionalne
Wrocław 2018

Redakcja naukowa: Agnieszka Florczak
Oprawa graficzna i skład: Beata Szczepańska
Współpraca graficzna: Paweł Paściak
Opracowanie redakcyjne oraz korekta: Jolanta Kardela

Oddano do składu w lutym 2018 roku.

Wydanie pierwsze.

Komisja Europejska, ani żadna osoba działająca w jej imieniu, nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zamieszczonych poniżej informacji.

Informacje i poglądy zawarte w niniejszej publikacji są poglądami autorów i nie muszą one odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za zawartość stron internetowych podanych w niniejszej publikacji, z wyjątkiem własnych stron internetowych. Strony innych organizacji i instytucji zostały wymienione wyłącznie dla celów poglądowych - nie wyczerpują listy stron na dany temat ani w żaden sposób tych stron nie wyróżniają.

Powielanie i cytowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Wykorzystanie lub powielanie zdjęć i innych materiałów, co do których Komisji Europejskiej nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

© by Komisja Europejska, Przedstawicielstwo Regionalne, 2018.

Wersja drukowana   ISBN 978-92-79-86314-1   doi:10.2775/321651   JJ-01-18-556-PL-C

PDF   ISBN 978-92-79-86313-4   doi:10.2775/645263   JJ-01-18-556-PL-N

Wersję elektroniczną niniejszego wydania można znaleźć na stronie:
www.publications.europa.eu/pl/web/general-publications/publications

---

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. Uwagi ogólne i ćwiczenia dla trenerów	7
2. Warsztat na temat programu Erasmus+	12
O czym musi pamiętać trener?	
Scenariusz warsztatów	
3. Warsztat na temat inicjatyw i programów Unii Europejskiej skierowanych do młodzieży	14
O czym musi pamiętać trener?	
Scenariusz warsztatów	
4. Warsztat na temat staży i kariery w Unii Europejskiej	16
O czym musi pamiętać trener?	
Scenariusz warsztatów	

Wprowadzenie

Niniejszy suplement jest uzupełnieniem materiałów przygotowanych dla nauczycieli, dotyczących problematyki funduszy europejskich i możliwości wynikających z istnienia narzędzi i inicjatyw skierowanych dla młodych ludzi w Unii Europejskiej. Przeznaczony jest przede wszystkim dla trenerów i edukatorów, którzy będą prowadzić szkolenia z nauczycielami poświęcone wykorzystaniu treści zawartych w podręczniku *Inicjatywy i programy Unii Europejskiej adresowane do ludzi młodych. Materiały edukacyjne*. Może być także użyteczny przy prowadzeniu szkoleń z innymi kategoriami osób, np. uczniami, członkami organizacji pozarządowych, pedagogami, pracownikami młodzieżowymi, liderami, wolontariuszami oraz wszystkimi innymi osobami zaangażowanymi w działalność edukacyjną.

Treści zawarte w suplemencie obejmują:

1. Uwagi ogólne i ćwiczenia dla trenerów, w których są wskazówki do pracy z nauczycielami oraz przykładowe dwa ćwiczenia do wykorzystania dla trenera przy omawianiu konkretnych scenariuszy z podręcznika (z części *Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami*).
2. Sugestie, jak przeprowadzić warsztat z nauczycielami na podstawie konkretnej części tematycznej podręcznika, w których znajdują się bardziej szczegółowe wskazówki dla trenerów powiązane z realizowanym materiałem oraz scenariusze do przeprowadzenia warsztatów.

Pragniemy podkreślić, że niniejszy suplement nie stanowi zwartego i rozbudowanego podręcznika dla trenerów. Jest jedynie uzupełnieniem do podręcznika omawiającego inicjatywy i programy Unii Europejskiej adresowane do ludzi młodych przeznaczonego dla nauczycieli. Jego głównym celem jest ułatwienie pracy trenerom szkolącym nauczycieli. Zachęcamy jednak wszystkich zainteresowanych podręcznikiem do korzystania z suplementu przeznaczonego dla trenerów. Jak podkreślamy we wstępie do podręcznika, nauczyciele, podejmując ogromne wyzwanie, jakim jest edukacja młodych ludzi, stają się dla nich trenerami. Mogą więc wykorzystać przy realizacji lekcji, choć fragmentarycznie, scenariusze przeznaczone dla trenerów, prezentacje multimedialne przygotowane dla nich czy proponowane przez nas ćwiczenia.

1. Uwagi ogólne i ćwiczenia dla trenerów

Uwagi dla trenerów

Prowadząc warsztaty z nauczycielami, trener musi pamiętać, że:

1. Przygotowuje inne osoby do roli trenerów. To duża odpowiedzialność. Jednocześnie trzeba wziąć pod uwagę, że nauczyciele to zawodowi metodycy.
2. Przed warsztatem powinien bardzo dokładnie zapoznać się z *Materiałem bazowym* oraz *Uwagami i sugestiami do materiałów bazowych*.
3. Winien znać materiały i narzędzia edukacyjne. Jeśli omawia konkretne filmy czy raporty, powinien je dokładnie obejrzeć lub przeczytać.
4. Powinien szczegółowo przeanalizować *Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami*.
5. Warsztaty dla nauczycieli powinny być realizowane podobnie. Należy przeanalizować, choćby syntetycznie, część teoretyczną podręcznika, w której prezentujemy i omawiamy materiały bazowe. Treści te można przedstawić w formie wykładu z użyciem prezentacji multimedialnej.
6. W trakcie warsztatów należy omówić choćby część materiałów z podręcznika z podpunktu *Materiały i narzędzia edukacyjne*.
7. Należy przeprowadzić wybrane ćwiczenia zamieszczone w podręczniku w części *Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami*.
8. Nauczyciele muszą sami przećwiczyć wybrane materiały, które będą następnie realizować z uczniami. Praktyczne przećwiczenie scenariuszy z nauczycielami pozwoli na dobre zaznajomienie ich z proponowanymi narzędziami. Istnieje także większe prawdopodobieństwo, że wykorzystają je w praktyce.
9. Po zrealizowaniu ćwiczenia, omówieniu narzędzia grupa powinna spojrzeć na nie z meta-poziomu, omówić potencjał ćwiczenia, zastanowić się nad ewentualnymi trudnościami itp. (por. dalej metodę analizy SWOT).
10. Nie jest w stanie omówić wszystkich polecanych materiałów edukacyjnych ani wszystkich propozycji aktywności z uczniami. Musi zatem wyselekcjonować do omówienia niektóre z nich. W zamieszczonych scenariuszach przedstawiamy sugestie dotyczące wykorzystania niektórych materiałów. Są to jednak tylko propozycje, trener może wybrać inne materiały.
11. Powinien być elastyczny przy realizacji scenariusza. Jeśli należy poświęcić więcej czasu na wykonanie i analizę jakiegoś narzędzia czy scenariusza, warto to zrobić, rezygnując z innych treści i odsyłając nauczycieli do podręcznika.
12. Należy poinformować nauczycieli o pozostałych dwóch podręcznikach i suplementach, dotyczących dyskryminacji oraz projektów europejskich.

Ćwiczenia dla trenerów

Przy analizie konkretnych ćwiczeń wykonanych z nauczycielami można wykorzystać metodę analizy SWOT lub zmodyfikowaną metodę kapeluszy myślowych Edwarda de Bona.

Analiza SWOT

Analiza SWOT to bardzo popularna technika służąca do porządkowania informacji. Jest dość uniwersalnym narzędziem, stosowanym przez korporacje, firmy, grupy robocze przy analizach konkretnych projektów, proponowanych rozwiązań biznesowych lub tworzeniu strategii. My zastosujemy ją do analizy ćwiczeń i narzędzi edukacyjnych, gdyż pozwala wykorzystać zgromadzone w doświadczeniu grupy informacje do przygotowania się na różne ewentualności w dalszej pracy z narzędziem/ćwiczeniem, opierając się na jego silnych stronach, szansach, jakie może dawać w pracy z uczniami, przy jednoczesnym wyeliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i przygotowaniu się na ryzyko czy zagrożenia.

Analiza SWOT w naszym przypadku polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko, co stanowi atut, zaletę, potencjał ćwiczenia/narzędzia.
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko, co stanowi o słabości, jest/może być barierą, stanowić trudność w wykorzystaniu narzędzia/realizacji ćwiczenia.
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko, co stwarza szansę korzystnej zmiany dzięki wykorzystaniu narzędzia/ćwiczenia, inne możliwości wykorzystania narzędzia/ćwiczenia, pomysły na kreatywne wykorzystanie narzędzi, inne wykorzystanie ćwiczenia.
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko, co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej, co może pójść źle, na co należy się przygotować w pracy z danym narzędziem/podczas realizacji ćwiczenia z młodzieżą.

Po przeprowadzeniu ćwiczenia czy omówieniu narzędzia dzielimy grupę na cztery zespoły. Każdy z nich będzie analizował narzędzie/ćwiczenie pod innym kątem. Po pracy w zespołach następuje prezentacja i każda część stanowi element pełnego schematu.

<p>SZANSE:</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>	<p>ZAGROŻENIA:</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>
<p>MOCNE STRONY:</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>	<p>SŁABE STRONY:</p> <p>1. ....</p> <p>2. ....</p> <p>3. ....</p> <p>4. ....</p> <p>5. ....</p>

Następnie przyglądamy się schematowi i dyskutujemy:

- Na co mamy wpływ, a na co nie?
- Jak możemy zmniejszyć lub wyeliminować trudności, jak się do nich przygotować?
- Jak możemy wykorzystać potencjał ćwiczenia/narzędzia?

Trener zapisuje to, co mówi grupa, by później udostępnić jej pełny materiał analityczny.

Analiza SWOT daje wartościowy materiał, który pozwala się dobrze przygotować do zastosowania narzędzia lub przeprowadzenia ćwiczenia.

Kapelusze myślowe de Bona

Metoda sześciu kapeluszy została stworzona przez Edwarda de Bona¹, twórcę pojęcia „myślenie lateralne”. Pozwala na twórcze podejście do rozwiązywania problemów, wskazuje sześć różnych stron (perspektyw), z jakich można dany problem postrzegać. W naszym przypadku „problemem” jest narzędzie lub ćwiczenie, które wcześniej przeprowadzimy z nauczycielami.

Metoda jest dość prosta, praktyczna i efektywna. Idea zastosowania kolorowych kapeluszy polega na sztucznym przyjmowaniu określonego stanowiska w danej sprawie, dzięki czemu żadna osoba nie jest zbyt emocjonalnie związana z broniem swoich racji, a jednocześnie może wyrażać swoje uczucia (w danym kapeluszu) i nie musi się przejmować tym,

¹ Edward Charles Francis Publius de Bono – maltański psycholog i lekarz. Jest światowym autorytetem w bezpośrednim nauczaniu tzw. myślenia twórczego oraz twórcą określenia „lateral thinking” (myślenie „w bok”, w poprzek wypracowanym wzorcem). Najbardziej znane pozycje w jego bogatym dorobku naukowym to: *Myślenie lateralne: idee na przekór schematom*, Helion, Gliwice 2007 oraz *Sześć myślowych kapeluszy*, Helion, Gliwice 2008.

co pomyślą inni. Umożliwia podjęcie świadomego wysiłku twórczego, wprowadzenie określonej struktury do omówienia problemu i jednocześnie nie pozwala na pominięcie jakiegoś istotnego aspektu problemu.

Postępując się tą techniką (także na lekcjach), można przyjąć wiele strategii, a każda z nich może być dobra, w zależności od sytuacji. Można całym zespołem/małą grupą założyć jeden kapelusz, można też podzielić się rolami i dyskutować, zmieniając kapelusze co jakiś czas albo z opcją prosby o zmianę kapelusza. W każdym kapeluszu myślimy inaczej!

W trakcie warsztatu z nauczycielami, ze względu na ograniczenia czasowe, proponujemy, by grupę podzielić na małe zespoły i każdemu przydzielić jeden kapelusz na cały czas pracy. Trener powinien mieć przygotowane prawdziwe lub papierowe kapelusze w różnych kolorach (mogą to być także kartonowe opaski). Z oryginalnych sześciu kapeluszy my skorzystamy z pięciu (nie uwzględniamy kapelusza niebieskiego, który zachowuje do wszystkiego chłodny dystans). Należy zatem stworzyć pięć małych grup.

OPIS KAPELUSZY

Kapelusz biały

Opiera się na faktach, liczbach, znanych informacjach. Mówi o faktach, wszystko argumentuje na płaszczyźnie rzeczowej, np. czas trwania ćwiczenia, przebieg itd.

Kapelusz czerwony

Okazuje emocje (wszystkie: pozytywne i negatywne). Często wyraża przypuszczenia. Opisuje towarzyszące podczas ćwiczenia emocje, zastanawia się, jakie jeszcze emocje może wywołać ćwiczenie lub wykorzystanie określonego narzędzia.

Kapelusz czarny

Wszystko widzi w czarnych kolorach. Wyszukuje i podkreśla trudności. Zastanawia się, co może przeszkadzać w realizacji ćwiczenia, skutecznym wykorzystaniu narzędzia. Odgrywa rolę „adwokata diabła”, szuka „dziury w całym”. Dzieli się obawami, przewiduje trudności.

Kapelusz żółty

Jest wiecznym optymistą. Dostrzega przede wszystkim mocne strony i pozytywne aspekty ćwiczenia, możliwości wykorzystania narzędzia. Widzi jego potencjał i wie, jak to zastosować.

Kapelusz zielony

Jest kreatywny i twórczy. Pełen nowych pomysłów, do ćwiczenia i narzędzi podchodzi twórczo. Szuka możliwości ich innego wykorzystania, uzupełnienia z innymi materiałami, w innej konfiguracji.

Dajemy grupom duży arkusz papieru oraz flamastry i prosimy, by przeanalizowały ćwiczenie lub narzędzie z punktu widzenia swojego kapelusza. Na pracę w grupach przeznaczamy co najmniej 15 minut. Następnie przystępujemy do omówienia na forum, plakaty po kolei wieszamy w widocznym miejscu. Poszczególne grupy najpierw opisują swój kapelusz, następnie przedstawiają wypisane komentarze, uwagi, wskazówki. Pozostałe osoby mogą uzupełniać plakat, dopowiadać, zadawać pytania, dyskutować po prezentacji. W ten sposób stworzymy pełen obraz ćwiczenia czy narzędzia.

Bardzo ważne, by trener sfotografował plakaty i zdjęcia przesłał po zajęciach osobom uczestniczącym. Dzięki temu nauczyciele mogą się lepiej przygotować do potencjalnych trudności czy emocji, mogących się pojawić podczas ćwiczenia.

2. Warsztat na temat programu Erasmus+

O czym musi pamiętać trener?

- Na przeprowadzenie warsztatu z nauczycielami dotyczącego programu Erasmus+ może poświęcić około 3 godzin lekcyjnych.
- Może skorzystać z prezentacji dotyczącej programu Erasmus+.
- Nie jest w stanie omówić wszystkich polecanych materiałów edukacyjnych ani wszystkich propozycji aktywności z uczniami. Musi zatem wyselekcjonować do omówienia niektóre z nich.
- Powinien skoncentrować się na tych komponentach programu Erasmus+ (i powiązanych z nimi aktywnościach), z których skorzystać mogą ludzie młodzi na etapie szkoły średniej lub zaraz po jej zakończeniu.
- Prezentując przykłady możliwych działań i projektów młodzieżowych, może odwołać się również do innych doświadczeń i dobrych praktyk, możliwie zbliżonych do działań, jakie mogą być realizowane wspólnie z uczniami przez nauczycieli w danej szkole.

Scenariusz warsztatów

1. Powitaj uczestników.
2. Przedstaw plan spotkania.
3. Przedstaw informację o projekcie (punkty 1-3, 5 min).
4. Przeprowadź z uczestnikami ćwiczenie Międzynarodowe marzenia, a następnie przedyskutuj, w jaki sposób dodanie aspektu międzynarodowego do projektów młodzieżowych może wzbogacić program edukacyjny szkoły (20 min).
5. Przedstaw uczestnikom prezentację dotyczącą programów i inicjatyw UE skierowanych do ludzi młodych – cz. 1 – Erasmus+ - wyselekcjonowane sektory i akcje (40 min).
6. Przeprowadź z uczestnikami ćwiczenie Erasmusowe możliwości (10 min).
7. Omów z uczestnikami platformę kahoot.com i możliwości jej wykorzystania podczas zajęć prowadzonych z młodzieżą (10 min).
8. Przedstaw syntetycznie nauczycielom materiały i narzędzia edukacyjne, które proponujemy w podręczniku (20 min):
  - możesz pokazać np. filmy/vlogi prezentujące poszczególne akcje programu Erasmus+,
  - możesz zaprezentować infografiki prezentujące statystyki i możliwości programu,
  - możesz zaprezentować materiały edukacyjne i publikacje wspierające realizację projektów w ramach programu Erasmus+.
9. Przedstaw nauczycielom koncepcje korzystania z części Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami. Skorzystaj w tym celu z Wprowadzenia z części Jak są skonstruowane materiały edukacyjne? (10 min).

- Podkreśl, że celem autorów podręcznika nie było stworzenie gotowych, rozbudowanych scenariuszy lekcji, a stworzenie miniscenariuszy, które mogą być używane w różnych konfiguracjach.
  - Zaproponuj wykorzystanie scenariuszy na przedmiotowo różnych lekcjach.
  - Zachęć nauczycieli, aby łączyli miniscenariusze nie tylko z jednego obszaru tematycznego, ale także z różnych obszarów tematycznych z jednego podręcznika lub wręcz z rozmaitych podręczników, kreując w ten sposób dostosowane do swoich potrzeb edukacyjnych scenariusze.
- 10.** Z części Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami wybierz jeden lub dwa scenariusze i omów je z nauczycielami wraz z prezentacją materiałów (10 min).
  - 11.** Wskaż na koniec przydatne strony internetowe (5 min).
  - 12.** Przekaż informację, skąd można pobrać wersję elektroniczną podręczników i prezentacje multimedialne.
  - 13.** Podsumuj warsztaty, poproś nauczycieli o wypełnienie ankiet (10 min).

3. Warsztat na temat inicjatyw i programów Unii Europejskiej skierowanych do młodzieży

O czym musi pamiętać trener?

- Na przeprowadzenie warsztatu z nauczycielami dotyczącego inicjatyw i programów skierowanych do młodzieży może poświęcić około 3 godzin lekcyjnych.
- Może skorzystać z przygotowanej prezentacji.
- Ze względu na charakter omawianej materii należy za każdym razem weryfikować aktualność informacji przedstawianych uczestnikom. Dynamika powstawania nowych inicjatyw jest nieco nieprzewidywalna, a formalne ogłoszenie może pojawić się wcześniej niż ich praktyczna implementacja.
- Nie może bardzo szczegółowo analizować poszczególnych projektów czy inicjatyw. Powinien raczej przedstawiać ich mocne punkty i sposób wykorzystania w procesie edukacyjnym. Jeśli pojawią się szczegółowe pytania dotyczące poszczególnych programów, powinien udzielać krótkich odpowiedzi lub odesłać uczestników do stron internetowych i publikacji wskazanych w podręczniku. Pozwoli to na utrzymanie syntetycznego sposobu prezentacji i uniknięcie przeładowania przekazu nadmiarem szczegółów, utrudniających zapamiętanie podstawowego przekazu.
- Ze względu na ograniczenia czasowe nie jest w stanie omówić wszystkich polecanych materiałów edukacyjnych ani wszystkich propozycji aktywności z uczniami. Musi zatem wyselekcjonować do omówienia niektóre z nich.

Scenariusz warsztatów

1. Powitaj uczestników.
2. Przedstaw plan spotkania (5 min).
3. Podziel uczestników na grupy. Poproś o przedyskutowanie w grupach następujących kwestii (15 min):
  - szkoła a rynek pracy – w jaki sposób programy szkolne są dostosowane do potrzeb rynku pracy? Możliwości, wyzwania, problemy, dobre praktyki,
  - kluczowe kompetencje a rynek pracy – jakie umiejętności (w tym miękkie), kompetencje są najbardziej przydatne na współczesnym rynku pracy? W jakim stopniu uczniowie je posiadają? Jak mogą je zdobyć?
  - wsparcie systemowe a młodzież na rynku pracy – na jakie wsparcie instytucjonalne mogą liczyć młodzi ludzie wchodzący na rynek pracy? Z jakimi programami spotkali się nauczyciele? Jak oceniają ich skuteczność?
4. Poproś każdą z grup o zaprezentowanie wyników swojej dyskusji. Przeprowadź dyskusję na temat wniosków wypracowanych przez każdą z grup. Zapytaj, jakiego wsparcia potrzebuje młodzież wchodząca na rynek pracy (15 min).

5. Przedstaw uczestnikom prezentację dotyczącą programów i inicjatyw UE skierowanych do ludzi młodych – Gwarancje dla Młodzieży, Erasmus dla Młodych Przedsiębiorców. Zaprezentuj uczestnikom filmy dotyczące programów (20 min).
6. Przeprowadź z uczestnikami burzę mózgów na temat możliwości wykorzystania tych programów i promowania udziału uczniów w poszczególnych inicjatywach jeszcze na etapie nauki w szkole. W jaki sposób można zachęcić uczniów do udziału w tych programach? Przedstaw zamieszczone w podręczniku ćwiczenia (do wykorzystania np. na lekcjach przedsiębiorczości) (20 min).
7. Przeprowadź z uczestnikami ćwiczenie Indeks umiejętności wolontariackich (30 min).
8. Przeprowadź z uczestnikami dyskusję na temat możliwych form zdobywania wskazanych przez nich umiejętności i kompetencji (10 min).
9. Przedstaw uczestnikom prezentację poświęconą programom wolontariatu prowadzonym przez UE (Europejski Korpus Solidarności, EU Aid Volunteers). Warto tutaj nawiązać również do programu EVS, jako elementu już znanego uczestnikom, zaprezentowanego na poprzednich zajęciach (20 min).
10. Porozmawiaj z uczestnikami na temat możliwości wykorzystania elementów i programów w pracy wychowawczej szkoły. Przedyskutujcie, w jaki sposób zaprezentowane materiały (w tym filmy) mogą być wykorzystane jako inspiracja do refleksji i dyskusji podczas różnych przedmiotów szkolnych dla kształtowania wśród uczniów oczekiwanych postaw (10 min).
11. Przedstaw syntetycznie nauczycielom materiały i narzędzia edukacyjne, które proponujemy w podręczniku (15 min):
  - możesz pokazać np. filmy/vlogi prezentujące poszczególne możliwości,
  - możesz zaprezentować infografiki prezentujące statystyki i możliwości programu,
  - możesz zaprezentować materiały edukacyjne i publikacje wspierające realizację projektów w ramach programu Erasmus+,
  - zaproponuj wykorzystanie scenariuszy na przedmiotowo różnych lekcjach,
  - zachęć nauczycieli, aby łączyli miniscenariusze nie tylko z jednego obszaru tematycznego, ale także z różnych obszarów tematycznych z jednego podręcznika lub wręcz z rozmaitych podręczników, kreując w ten sposób dostosowane do swoich potrzeb edukacyjnych scenariusze.
12. Z części *Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami* wybierz jeden lub dwa scenariusze i omów je z nauczycielami wraz z prezentacją materiałów (10 min).
13. Wskaż na koniec przydatne strony internetowe (5 min).
14. Przekaż informację, skąd można pobrać wersję elektroniczną podręczników i prezentacje multimedialne.
15. Podsumuj warsztaty, poproś nauczycieli o wypełnienie ankiet (5 min).

4. Warsztat na temat staży i kariery w Unii Europejskiej

O czym musi pamiętać trener?

- Na przeprowadzenie warsztatu z nauczycielami dotyczącego staży i kariery w Unii Europejskiej może poświęcić około 3 godzin lekcyjnych.
- Może skorzystać z przygotowanej prezentacji.
- Nie jest w stanie omówić wszystkich polecanych materiałów edukacyjnych ani wszystkich propozycji aktywności z uczniami. Musi zatem wyselekcjonować do omówienia niektóre z nich.
- Praca w strukturach unijnych jest dla wielu osób ciekawym tematem, ale bez implikacji praktycznych. Warto położyć w związku z tym nacisk na praktyczną stronę zarówno staży, jak i kariery w Unii Europejskiej. Trener powinien podkreślić, że wbrew obiegowym opiniom praca ta nie jest przewidziana jedynie dla politologów i prawników. Często poszukiwane są osoby z bardzo różnorodnymi kompetencjami i wykształceniem.
- Powinien być przygotowany do odpowiedzi na pytania dotyczące zarobków wynikających z zatrudnienia w instytucjach unijnych. Nie należy unikać odpowiedzi na nie. Jednocześnie jednak można podkreślić, że w wielu przypadkach są one uzależnione od lokalizacji instytucji.

Scenariusz warsztatów

1. Powitaj uczestników.
2. Przedstaw plan spotkania (5 min).
3. Przedstaw uczestnikom prezentację dotyczącą staży i możliwości kariery w Unii Europejskiej (25 min).
4. Przeprowadź z uczestnikami ćwiczenie EPSO – sprawdź się. Następnie przeprowadź dyskusję na temat możliwych form zdobywania wskazanych przez nich umiejętności i kompetencji (30 min).
5. Przedstaw uczestnikom prezentację poświęconą konkursom i innym inicjatywom Unii Europejskiej skierowanym do młodych ludzi (20 min).
6. Przeprowadź z uczestnikami ćwiczenie Plan kariery (20 min).
7. Przedstaw syntetycznie nauczycielom materiały i narzędzia edukacyjne, które proponujemy w podręczniku (20 min):
  - pokaż np. filmy/vlogi/infografiki prezentujące poszczególne programy stażowe i karierę w UE,
  - zaprezentuj materiały edukacyjne i publikacje dotyczące konkursów UE,
  - zaproponuj wykorzystanie scenariuszy na przedmiotowo różnych lekcjach.
8. Z części *Propozycje do dyskusji i aktywności z uczniami* wybierz jeden lub dwa scenariusze i omów je z nauczycielami wraz z prezentacją materiałów (15 min).

- 9.** Wskaż na koniec przydatne strony internetowe (5 min).
- 10.** Przekaż informację, skąd można pobrać wersję elektroniczną podręczników i prezentacje multimedialne.
- 11.** Podsumuj warsztaty, poproś nauczycieli o wypełnienie ankiet (5 min).

NOTATKI .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PRZEDSTAWICIELSTWO KOMISJI EUROPEJSKIEJ W POLSCE oraz PRZEDSTAWICIELSTWO REGIONALNE KOMISJI EUROPEJSKIEJ

Zadaniem Przedstawicielstw Komisji Europejskiej jest objaśnianie wpływu polityki Unii Europejskiej na życie obywateli Polski, udzielanie polskiemu rządowi oraz innym instytucjom informacji o UE oraz informowanie Komisji Europejskiej w Brukseli na temat aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w Polsce. Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej prowadzą działalność komunikacyjno-informacyjną poprzez organizację debat, konferencji i seminariów o tematyce europejskiej. Co roku organizują też obchody Dnia Europy 9 maja oraz Europejskiego Dnia Języków. Przedstawicielstwa znaczną część swoich działań kierują do uczniów, studentów oraz nauczycieli.

Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

ul. Jasna 14/16a, 00-041 Warszawa
tel. 22 556 89 89
e-mail: ec-poland@ec.europa.eu
www.ec.europa.eu/poland/home_pl

Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej

ul. Widok 10, 50-052 Wrocław
tel. 71 324 09 09
e-mail: ec-wroclaw@ec.europa.eu
www.ec.europa.eu/poland/home_pl

BIURO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W POLSCE oraz BIURO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO WE WROCŁAWIU

Biura Parlamentu Europejskiego informują o Parlamencie Europejskim, jego działaniach, decyzjach oraz inicjatywach polskich europosłów. Pomagają mediom w informowaniu o UE oraz współpracują z władzami polskimi na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, a także z Przedstawicielstwami Komisji Europejskiej. Uczestniczą także w targach edukacyjnych i studenckich targach pracy, organizują lekcje europejskie dla uczniów w całym kraju, a także chętnie goszczą uczestników projektów europejskich i stażystów partnerskich organizacji.

Biuro Parlamentu Europejskiego w Polsce

ul. Jasna 14/16a, 00-041 Warszawa
tel. 22 595 24 70
e-mail: epwarszawa@europarl.europa.eu
www.europarl.europa.eu/poland/pl/

Biuro Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu

ul. Widok 10, 50-052 Wrocław
tel. 71 337 63 63
e-mail: epwroclaw@europarl.europa.eu
www.europarl.europa.eu/poland/pl/biuro_we_wroclawiu

PUNKTY INFORMACYJNE UNII EUROPEJSKIEJ W WARSZAWIE I WE WROCŁAWIU

Punkty Informacyjne Unii Europejskiej udzielają odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej, prowadzą lekcje europejskie o zróżnicowanej tematyce dla szkół i grup młodzieżowych, oferują publikacje, broszury i materiały informacyjne na temat polityk i programów Unii Europejskiej. Punkty Informacyjne UE udostępniają także publikacje oraz drobne upominki na konkursy o tematyce europejskiej.

Punkt Informacyjny Unii Europejskiej w Warszawie

ul. Jasna 14/16a, 00-041 Warszawa
tel. 22 55 68 970/971
e-mail: warszawa@europa.eu
https://ec.europa.eu/poland/event/punkt_informacyjny_pl

Punkt Informacyjny Unii Europejskiej we Wrocławiu

ul. Widok 10, 50-052 Wrocław
tel. 71 324 09 10
e-mail: regionalny-infopoint-eu@e.pl
www.ec.europa.eu/punktue-wroclaw

SIECI INFORMACYJNE KOMISJI EUROPEJSKIEJ W POLSCE

Punkty Informacyjne Europe Direct

Dostarczają informacji i odpowiadają na pytania związane z Unią Europejską. Odpowiedzi udzielane są bezpośrednio i uwzględniają lokalne uwarunkowania. Odpowiednio przeszkolony personel organizuje również spotkania informacyjne w szkołach oraz debaty z udziałem lokalnych i regionalnych polityków, a także reprezentuje UE, np. podczas targów. Dzięki ponad milionowi pytań, które każdego roku są kierowane do punktów informacyjnych, unijni decydenci mają również okazję poznać potrzeby i obawy obywateli. Punkty Informacyjne Europe Direct znajdują się na terenie całej Polski, obecnie 24.

Centra Dokumentacji Europejskiej

Promują wiedzę i badania naukowe na temat integracji UE. Oferują szeroki zbiór publikacji na tematy europejskie oraz zachęcają środowiska naukowe, by włączyły się w debatę na temat Europy.

Team Europe

Sieć ekspercka Komisji Europejskiej składająca się ze specjalistów zajmujących się wieloma aspektami polityki europejskiej. Jej członkami są prawnicy, ekonomiści, politolodzy, historycy, socjologowie. Członkowie Team Europe uczestniczą w debatach i konferencjach, biorą udział w programach radiowych i telewizyjnych. Zainteresowane instytucje i organizacje, w tym placówki edukacyjne mogą zwracać się do nich, aby uzyskać ekspercką wiedzę lub analizę na konkretny temat.

Więcej informacji na temat sieci informacyjnych Komisji Europejskiej w Polsce znajduje się na stronie:

www.ec.europa.eu/poland/services/contact-points_pl.

**PRZEDSTAWICIELSTWO REGIONALNE
KOMISJI EUROPEJSKIEJ**

ul. Widok 10, 50-052 Wrocław
tel. 71 324 09 09, ec-wroclaw@ec.europa.eu
www.ec.europa.eu/poland/home_pl
facebook.com/komisjaeuropejska
twitter.com/EUinWroclaw